

Tweetalig Onderwijs Rapport

Visitatie

Senior tto-certificaat

School	CS Vincent van Gogh
Rector/directeur	Ina Everts
Adres	Selma Lagerlöflaan 3
Postcode en Plaats	9406 KB Assen
Startjaar tto	2007 (t-vwo/2013 t-havo)
Tto-coördinator	Erik Meek, Lotte Hoebeek, Christel de Jong
Aantal tto-leerlingen per september 2021	191 (t-vwo)/110 (t-havo)
Datum visitatie	7 juni 2022
Visitatoren	Jacob de Ruiter
	Wendy Groen
	Ineke Swaan

Collegiale hervisitatie

EINDOORDEEL : +

De visitatiecommissie concludeert op basis van haar bevindingen, zoals hieronder toegelicht, dat de school nog steeds voldoet aan de *Standaard tto havo/vwo*. Een volgende visitatie zal - in overleg met de school - plaatsvinden in het schooljaar 2026 – 2027. Hierover zal door Nuffic tijdig contact worden opgenomen.

Herbezoek in schooljaar 2026 – 2027

Zelfevaluatie

De school heeft aan de hand van de sterren de zelfevaluatie ingevuld voor de kenmerken 2 t/m 6. Ze heeft ook een toelichting gegeven bij elk kenmerk over waar de school trots op is en waar de school zich nog wil ontwikkelen. De commissie heeft dit meegenomen tijdens de visitatie, maar in onderstaande rapport wordt hier niet uitgebreid op in gegaan.

Scoringsprocedure

De meetbare resultaten (Kenmerk 1) zijn alleen **binair** (+) of (-) beoordeeld. Voor de kenmerken 2 t/m 6 wordt geen score gegeven, maar een schriftelijke toelichting per kenmerk.

Kenmerk 1 – Meetbare resultaten		Rapportage: +/-
1.1	<p>De leerlingen bereiken een voldoende taalvaardigheidsniveau.</p> <p>Deze indicator wordt positief gescoord indien:</p> <p>a) Aan het einde van leerjaar 3 een taalvaardigheidsniveau Engels wordt behaald dat aantoonbaar overeenkomt met het niveau B2 (vwo) / B1 (havo) van het ERK (Europees Referentiekader) op alle deelvaardigheden.</p> <p>- de school laat zien dat 80% van de leerlingen in het derde jaar B2/B1 behalen, via een van de manieren beschreven in de brochure 'B2 or not B2';</p> <p>b) Seniorscholen tonen aan dat het beleid is dat tto-leerlingen doorstromen naar tto jaar 5 of 6.</p> <p>- voor het oordeel + dient de school voor eventuele hoge uitval tussen jaar 3 en 5/6 een redelijke verklaring te hebben. En de school laat zien dat er geen "knip" is tussen de onderbouw en bovenbouw tto.</p>	+
1.2	<p>De tto-afdeling heeft voldoende onderwijstijd gepland waarin Engels de voertaal is.</p> <p>Voor het oordeel + is in de onderbouw in vijftig procent van de onderwijstijd Engels de voertaal. In de bovenbouw is circa 25% van de totale onderwijstijd in het Engels.</p>	+
1.3	<p>De keuze van de vakken die <u>in de onderbouw</u> in het Engels worden aangeboden, waarborgt een goede spreiding over soorten en stijlen van taalgebruik, d.w.z. dat uit elk van de clusters Maatschappijvakken, Exacte vakken en Creatieve en bewegingsvakken ten minste één vak in het Engels wordt aangeboden.</p>	+
1.4a	<p>De school biedt in leerjaar 6-vwo/5-havo het International Baccalaureate (IB) English A Language and Literature/English B of een pakket van Cambridge International aan en leerlingen zijn verplicht hieraan mee te doen.</p>	+
1.4b	<p>Van de leerlingen in leerjaar 6-vwo/5-havo haalt 80% het English A Language and Literature /English B Certificaat van het IB, met een cijfer van minimaal 4. Of indien Cambridge International wordt gedaan, behaalt 80% van de leerlingen een pass.</p>	+
1.5	<p>De leerlingen behalen op het centraal schriftelijk eindexamen Engels resultaten die positief afwijken van het landelijk gemiddelde.</p>	+
1.6	<p>De leerlingen behalen op het centraal schriftelijk eindexamen Nederlands resultaten die niet negatief afwijken van het landelijk gemiddelde.</p>	+
1.7	<p>Het gewogen gemiddelde examencijfer van alle overige vakken wijkt niet negatief af van het landelijk gemiddelde.</p>	+

	<p>Voor het oordeel + mag het gewogen gemiddelde van het centraal schriftelijk eindexamen in alle overige vakken (zowel de vakken waarin Engels de voertaal is als de vakken die in het Nederlands worden gegeven) niet negatief afwijken van het landelijk gemiddelde.</p> <p>Voor de berekening van het gewogen gemiddelde wordt gebruik gemaakt van de rekenhulp (cijfertool) die voorafgaand aan de visitatie ter beschikking is gesteld.</p> <p>Voor indicatoren 1.5, 1.6 en 1.7 geldt: Indien van meerdere jaren examenresultaten beschikbaar zijn, wordt gekeken naar de laatste drie jaren, waarbij een negatieve uitzondering in één jaar is toegestaan.</p>	
1.8a	De school heeft duidelijk op de website en in de schoolgids vermeld dat de ouderbijdrage vrijwillig is.	+

Toelichting visitatiecommissie

De school gebruikt IGCSE English as a 2nd Language als meetinstrument voor B1 en B2. Dat is uniek omdat jullie de enige school zijn die dat op dit moment doet, maar het past heel goed in jullie Cambridge programma dat jullie hebben opgezet voor de bovenbouw.

De commissie vraagt zich af waarom er voor t-havo minder uren in het Engels op het programma staan.

Het Vincent van Gogh is de eerste school die gevisiteerd wordt met de nieuwe route van het Cambridge International programma. De commissie is onder de indruk van het hele programma en dat de school dat voor elkaar krijgt.

De resultaten voor het CE voor Nederlands, Engels en de overige vakken zijn prima en wijken zelfs in positieve zin af van het landelijk gemiddelde. Complimenten daarvoor!

De school heeft netjes op de website vermeld dat de ouderbijdrage vrijwillig is. Hopelijk blijft de betaalbereidwilligheid zo groot als die nu is.

Kenmerk 2 - Taalaanbod	
2.1 Norm	De kwaliteit van het taalaanbod dat door de tto-docenten wordt geproduceerd is voldoende, d.w.z. minimaal niveau B2 van het ERK voor alle vaardigheden.
2.2	De tto-afdeling heeft een taalbeleid specifiek gericht op het gebruik van Engels in de les. <i>Elementen van een taalbeleid gericht op Engels kunnen bijvoorbeeld zijn: afspraken over het gebruik van het Engels (en Nederlands) in de lessen, Personal Idiom Files, het beoordelen van 'Use of English', etc.</i>
2.3	De keuze van de onderwijsmaterialen die worden gebruikt, waarborgt het gebruik van authentiek Engelstalig (schriftelijk en audiovisueel) materiaal dat geschikt is voor de betreffende doelgroep.
2.4	De tto-afdeling heeft een taalbeleid met specifieke betrekking op de moderne vreemde talen zoals Frans, Duits en/of Spaans. <i>Elementen van een taalbeleid gericht op de MVT kunnen bijvoorbeeld zijn: afspraken over het gebruik van doeltaal=voertaal in de les, het aanbieden van internationaal erkende certificaten, het gebruik van een ééntalige methode, etc.</i>
2.5	Er is in de sectie Engels tenminste één native speaker werkzaam, al dan niet als docent. <i>Of de school kan aantonen dat het beleid is om de leerlingen op andere manieren in aanraking te laten komen met native speakers.</i>
2.6	Buiten de sectie Engels is er tenminste één native speaker als docent werkzaam. <i>Of de school kan aantonen dat het beleid is om de leerlingen op andere manieren in aanraking te laten komen met native speakers.</i>
Toelichting visitatiecommissie Docenten voldoen over het algemeen aan de taaleis, maar het viel de commissie op dat docenten meer getraind zouden mogen worden in het taaljargon van hun vak. Er is geen specifiek taalbeleid maar er is zeker aandacht voor taal. Leerlingen gebruiken een PIF, maar met de overgang van onderbouw naar bovenbouw zou iets meer aandacht mogen zijn voor de problemen die leerlingen ervaren met het jargon van bepaalde vakken. Leerlingen vroegen hierom in het gesprek met de commissie. Er is voldoende authentiek materiaal gezien tijdens de lesobservaties. De docent Duits gaf tijdens het gesprek aan dat het principe doeltaal=voertaal zoveel mogelijk wordt doorgevoerd tijdens de lessen. Er zijn 2 native speakers binnen de sectie Engels, maar geen native speaker buiten de sectie. Zorg ervoor dat leerlingen ook op andere wijze in contact met native speakers komen door bijvoorbeeld gastsprekers uit te nodigen.	

Kenmerk 3 - CLIL-didactiek	
3.1 Norm	De docenten hanteren een repertoire van didactische werkvormen die de leerlingen stimuleren talige output te produceren.
3.2 Norm	De docenten maken leerlingen bewust van specifiek talige aspecten van hun vak. <i>Onder talige aspecten wordt verstaan: jargon, specifiek vakdiscours, 'literacy'.</i>
3.3 Norm	De docenten stimuleren de Engelstalige interactie in de les tussen leerlingen onderling.
3.4	De docenten hanteren verschillende vormen van feedback op de taalproductie van de leerlingen.
3.5	De docenten Engels besteden in samenwerking met de vakdocenten aandacht aan de ontwikkeling en het onderhouden van de taalvaardigheid van de vakdocenten. Door de docenten onderling wordt er samengewerkt op het gebied van CLIL. <i>Hier kan bijvoorbeeld onder verstaan worden: intervisietrajecten, het laten controleren van toetsen door de sectie Engels, het organiseren van maintenance courses, etc.</i>
Toelichting visitatiecommissie De commissie heeft veel mooie voorbeelden gezien van CLIL-didactiek tijdens de geobserveerde lessen. Er is veel aandacht voor taal en docenten maken leerlingen bewust van de specifiek talige aspecten van hun vak. En tijdens de lessen stimuleren ze de leerlingen zeker om onderling Engels te spreken. Dat deden de leerlingen dan ook erg goed, zelfs vanaf de brugklas. Het geven van feedback op de taalproductie van de leerlingen gaf een wisselend beeld. In het verleden werd er meer samengewerkt met de vakdocten door de sectie Engels. Om een of andere reden is daar een beetje de klad in gekomen maar dat wordt nu weer opgepakt.	

Kenmerk 4 - Wereldburgerschap

4.1 Norm	<p>Aan het eind van leerjaar drie hebben alle tto-leerlingen ten minste éénmaal deelgenomen aan een internationaal samenwerkingsproject.</p> <p><i>De school toont aan dat alle leerlingen in de onderbouw hebben deelgenomen aan een project met leerlingen in het buitenland, waarmee een gezamenlijke leerervaring is opgedaan. De resultaten kunnen worden ingezien, bijvoorbeeld in de vorm van verslagen, werkstukken of video's. Tot slot kan de school laten zien hoe er binnen het project gewerkt is aan de vier elementen van wereldburgerschap zoals die bij 4.4 genoemd worden.</i></p>
4.2 Norm	<p>De school organiseert diverse activiteiten ter bevordering van de ontwikkeling van wereldburgerschap.</p> <p><i>Uit het onderwijsprogramma moet blijken dat de leerlingen actief deelnemen aan diverse internationaliseringsactiviteiten zoals excursies, talenreizen, Model United Nations, community-action projecten, etc.</i></p> <p><i>Ook toont de school aan welke doelen er op het terrein van wereldburgerschap aan de activiteiten worden gesteld en hoe deze bereikt worden.</i></p>
4.3 Norm	<p>Docenten presenteren hun vak in internationale context en besteden aandacht aan de actualiteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uit het lesprogramma blijkt dat in de lessen extra aandacht wordt besteed aan de internationale context. - dit komt tot uiting in bijvoorbeeld de keuze van het materiaal, de keuze voor onderwerpen of de opdrachten die leerlingen krijgen.
4.4	<p>De school heeft een visie op wereldburgerschap.</p> <p><i>De school laat zien hoe in het curriculum de vier elementen van wereldburgerschap zijn vormgegeven:</i></p> <p><i>1) Houding 2) Kennis 3) Vaardigheden 4) Waarden.</i></p>
4.5	<p>De activiteiten in het kader van wereldburgerschap worden gedocumenteerd en zijn beschikbaar in bijvoorbeeld de vorm van een portfolio.</p> <p><i>De tto-afdeling kan laten zien dat de activiteiten van de leerlingen op een zinvolle manier worden gedocumenteerd en moeten de producten van leerlingen zijn in te zien.</i></p>

De volgende indicator geldt alleen voor seniorscholen.	
4.6 Norm	In de bovenbouw werken de leerlingen minstens éénmaal internationaal samen, bijvoorbeeld in de vorm van een uitwisseling of een internationale stage.
<p>Toelichting visitatiecommissie</p> <p>Er zijn veel activiteiten in het kader van wereldburgerschap. Complimenten daarvoor. Leerlingen worden meerdere malen in de eerste 3 jaar van hun schoolcarrière blootgesteld aan internationale ervaringen. De school organiseert diverse activiteiten ter bevordering van de ontwikkeling van wereldburgerschap. Ook de docenten zijn zich zeer bewust dat ze hun vak in een internationale context brengen met veel aandacht voor actualiteit.</p> <p>De visie op wereldburgerschap is er al maar wordt nog verder uitgewerkt. Er is een start gemaakt met het portfolio via de app Sportfolio, maar dat staat nog in de kinderschoenen. Zorg dat het element reflectie terugkomt in het portfolio, zodat het voor leerlingen duidelijker wordt wat de meerwaarde is.</p>	

Kenmerk 5 - Persoonsontwikkeling

5.1 Norm De school laat merken hoe er gewerkt wordt aan de persoonsontwikkeling van de leerlingen.
Uit het gebruikte model (5.2) kunnen competenties gekozen worden om specifiek aan te werken en in beeld te brengen.

5.2 De school kan uit een model om de persoonsontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen competenties kiezen om aan te werken en deze in beeld te brengen.
De school neemt een profiel zoals het IB Learner Profile, de 21st century skills, de Global Competences van de OECD of een ander profiel als inspiratie. Hiermee kunnen ze de persoonsontwikkeling van de leerlingen in kaart brengen.

Toelichting visitatiecommissie

De school gebruikt de Cambridge Learner Attributes als basis voor het model voor persoonsontwikkeling. Dit model is bij de docenten al bekend, want er is ook een model voor docenten maar dit model wordt volgend jaar uitgerold bij de leerlingen.

Kenmerk 6 - Randvoorwaarden

6.1	De tto-leerlingen doorlopen de school met evenveel als, of minder vertraging of uitval dan de niet-tto leerlingen. <i>Eventuele uitval of vertraging moet in vergelijking met die van de niet-tto leerlingen redelijk verklaarbaar zijn.</i>
6.2	De school beschikt over een document waarmee de kwaliteit van het onderwijs aan de hand van de tto-standaard wordt vastgesteld. Ook neemt de school maatregelen om de kwaliteit te bewaken en zo nodig te verbeteren.
6.3	Er is voldoende tijd voor de coördinatie van de tto-afdeling. <i>Bij deze indicator wordt gevraagd dat één of twee personen zich in voldoende mate bezig kunnen houden met onderwijscoördinatie die specifiek met de tto-afdeling te maken heeft.</i>
6.4	De school organiseert structureel overleg binnen het tto-team. <i>Er is inhoudelijke afstemming tussen de verschillende vakken. Mogelijke onderwerpen van afstemming zijn: vakoverstijgende projecten, wereldburgerschap en CLIL-didactiek.</i>
6.5	De nascholing van personeel is gericht op de kwaliteitseisen die worden gesteld aan tto. <i>De tto-afdeling heeft een nascholingsbeleid waarbij de tto-docenten (blijven) voldoen aan de eisen die worden gesteld aan hun taalvaardigheid Engels en hun pedagogisch-didactisch handelen.</i>
6.6	Het tweetalig onderwijs heeft een plek in de gesprekscyclus.

Toelichting visitatiecommissie

De uitstroom die er is in bepaalde jaren heeft de school kunnen verklaren.

De school heeft geen formeel kwaliteitsdocument maar voert wel acties uit om de kwaliteit te waarborgen, zoals bijv. de inventarisatie van de scholing, de invoering van het kernteam tto.

De tto-coördinatoren krijgen ieder 200 uur. Dat lijkt voldoende.

Het kernteam tto komt 6 maal per jaar bijeen. Volgend jaar zullen er ook vergaderingen ingepland worden voor de docenten die in tto lesgeven.

Er is veel aandacht voor scholing.

Tto maakt deel uit van de gesprekscyclus.

Ten slotte

De commissie dankt de school voor de hartelijke ontvangst en de vooraf opgestuurde heldere documenten waardoor ze zich goed kon voorbereiden.

De commissie is onder de indruk van het positieve beeld dat de leerlingen scheppen van tto op hun school. Ze geven goed aan waarom ze een bredere blik op de wereld hebben gekregen. Verder maakte het kernteam tto ook een positieve indruk door hun verbindende rol tussen de tto-coördinatoren en het docententeam. De commissie maakte zich eerst wat zorgen om het ontbreken van een tto-team maar na het gesprek met (een deel van) het kernteam werden die zorgen weggenomen. De docenten die niet in het kernteam zitten zijn ook heel positief over tto en zien duidelijk de meerwaarde van tto voor de leerlingen. Ze zetten ook regelmatig hun CLIL-didactiek in bij de reguliere lessen. De docente Duits gaf tijdens het gesprek ook goed aan dat zij duidelijk verschil ziet in de lessen Duits tussen tto-leerlingen en niet tto-leerlingen.

Er werden mooie activerende lessen geobserveerd met veel aandacht voor taal.

Tijdens corona zijn er veel alternatieven opgezet, maar het is nu tijd om de plannen die er al waren weer verder uit te bouwen.

Enkele aandachtspunten die de commissie de school wil meegeven:

- neem de mening van de leerling serieus en vraag hen om input/feedback bij veranderingen in het programma.
- uit het gesprek met de docenten Engels bleek dat zij graag meer aangehaakt willen zijn bij de plannen voor tto.
- de leerlingen gaven aan dat de steunles voor Maths in het Nederlands is. Dat gaf hen niet veel steun.
- is het een optie om voor t-havo de uren in het Engels uit te breiden?
- meer aandacht voor de overgang van de leerlingen van onder- naar bovenbouw.

Dit rapport, dat ten grondslag ligt aan de toekenning van het certificaat 'senior tto-school' in het schooljaar 2021 – 2022 is geldig tot en met 1 augustus 2027 op voorwaarde dat de aan het certificaat ten grondslag liggende erkenning in stand blijft en de school dus volwaardig lid is van het landelijk netwerk tto. Zie verder de 'gebruiksregels keurmerk junior/senior tto-school', o.a. te vinden op de keerzijde van het certificaat.

Ondergetekenden verklaren de inhoud van dit rapport:

Namens Nuffic:

Voor akkoord:

C. (Cees) in 't Veld
Manager Pijler NL

Den Haag, 8 juli 2022

Namens CS Vincent van Gogh:

Voor gezien:

naam D.K. Everts (Ina)
functie directeur locatie Lanks VVG
plaats en datum

Assen, 29 augustus 2022